

beeldende vakken CSE GL en TL

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Examens (CvE) op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet CvE de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Examens.

De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.

- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;

- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.
- NB3 Als het College voor Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.
Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

- a. Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
- b. Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden WOLF-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt. In dat geval houdt het College voor Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 71 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Zo sterk als een leeuw

1 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (drie van de volgende):

- Herakles toort boven de leeuw uit, of: De leeuw is deels onder Herakles geplaatst.
- Herakles heeft grip op de leeuw, of: De armen van Herakles omvatten de leeuw, of: De leeuw heeft geen grip op Herakles, of: De leeuw wordt ingeklemd door Herakles, of: De leeuw lijkt te stikken, of: De leeuw maakt een hulpeloos gebaar.
- Herakles trekt de leeuw omver, of: De leeuw wordt door Herakles uit balans gebracht.
- De spieren van Herakles zijn aangespannen, of: De poten van de leeuw bungelen.
- Herakles kijkt zelfverzekerd/daadkrachtig.

per juist antwoord

1

2 maximumscore 1

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:

Ze herinnerden hem aan de overwinning op de leeuw, of: Ze inspireerden hem het (nieuwe) gevecht aan te gaan, of: Ze gaven hem de (fysieke) bescherming van de (ondoordringbare) leeuwenhuid.

3 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste effecten (twee van de volgende):

- Hij wilde hen imponeren, of: Zij worden geïmponeerd.
- Hij wilde hen angst aanjagen, of: Zij worden angstig.
- Hij wilde bij hen de indruk wekken dat ze worden aangevallen door een leeuw, of: Zij denken dat een leeuw hen aanvalt.

per juist effect

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

4 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn (twee van de volgende):

- de tooi van een leeuwenkop en -huid
- fiere, rechte houding van het bovenlijf
- gespierd (boven)lijf
- zelfverzekerde blik
- wapen/knuppel
- Hij kijkt op je neer.

per juist kenmerk

1

5 maximumscore 1

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:

Hij wilde net zo imponeren als Herakles, of: Hij wilde dat anderen hem als even krachtig, zouden ervaren als Herakles, of: Hij wilde zijn status als keizer bekrachtigen, of: Hij wilde - net als Herakles - een status als halfgod.

6 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste aspecten van de voorstelling zijn (drie van de volgende):

- rechtopstaand
- aanvallende/strijdbare houding
- opengesperde bek/uitgestoken tong
- gespierd lijf
- klauwen (met nagels)
- zwaard (van de leeuw in het wapen)
- wapperende manen
- de fier, rechtopstaande staart

per juist aspect van de voorstelling

1

7 maximumscore 2

- De ordening van het wapen is (verticaal) symmetrisch, of: in het wapen is een brede basis (waar de leeuwen zich op bevinden)
- Een dergelijke opbouw verwijst naar stabiliteit/harmonie

1

1

8 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (een van de volgende):

- kleur; toelichting: één egale kleur, of: kleurnuances ontbreken, of: plasticiteit ontbreekt
- vorm; toelichting: vormen zijn geabstraheerd, of: details ontbreken

Opmerking

De scorepunten mogen alleen worden toegekend indien het juiste aspect in combinatie met de juiste toelichting is gegeven.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 9 maximumscore 1**
Een logo dient snel/gemakkelijk/direct herkenbaar te zijn; (vereenvoudiging (van vormen en kleuren) draagt daar sterk aan bij).
- 10 maximumscore 1**
Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:
De elf spelers worden verbeeld door de elf manen van één wezen, of: Het logo bestaat uit één kleur (zonder nuances), of: Het logo is uitgevoerd in de nationale kleur oranje, of: Het kroontje dat / de klauw die de leeuwenkop 'omvat', of: De 11 manen 'ontspruiten' alle uit dezelfde kop.
- 11 C**
- 12 maximumscore 1**
de inwoners van (het toenmalige) Nederland
- 13 maximumscore 1**
de spelers van een voetbalteam/het Nederlands elftal
- 14 maximumscore 1**
de toeschouwers/fans

Macht en Pracht

- 15 maximumscore 3**
Voorbeelden van juiste klassieke bouwelementen zijn (drie van de volgende):
- koepel
 - timpaan/fronton
 - fries
 - architraaf
 - pilaster/pijler
 - kapiteel
 - (rond)boog
 - (dak)lijst
- per juist klassiek bouwelement 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

16 maximumscore 4

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn (vier van de volgende):

- groot formaat/volume, of: hoog gebouw, of: grote oppervlakte
- (verticale) symmetrie
- opbouw in modules, of: regelmatige opbouw
- verspringende (gevel)delen
- lantaren (met koepel)
- sculpturen (op het dak)
- reliëfs/decoratie/guirlandes
- veel raampartijen
- toepassing van kostbare materialen
- ligging aan een (groot) plein

per juist kenmerk

1

17 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste aspecten van de voorstelling zijn (twee van de volgende):

- gespreide armen
- Ze kijkt (als enige) recht vooruit.
- Ze is (zittend) geplaatst op de wereldbol.
- Het kraaiennest van een mast van een schip 'bekroont' haar hoofd.

per juist kenmerk

1

18 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn (drie van de volgende):

- plaatsing aan weerszijden van het midden/van *Amsterdam*
- grotendeels lager gepositioneerd
- grotendeels kleiner dan *Amsterdam* verbeeld
- blikken merendeels gericht op *Amsterdam*
- houdingen grotendeels gericht op *Amsterdam*
- overlappen elkaar, maar niet *Amsterdam*, zijn daarom niet goed zichtbaar

per juist kenmerk

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 3

Voorbeelden van juiste aspecten van de voorstelling zijn (drie van de volgende):

Er zijn afbeeldingen te zien van

- niet-westers geklede mensen.
- niet-westerse dieren, of: een krokodil/olifant/kameel/leeuw/aapje/papegaai.
- niet-westerse planten/vruchten.
- handelswaar/goederen, of: een mand/baal/kruik/ton/vat.
- een (zeil)schip.

per juist aspect van de voorstelling

1

20 maximumscore 1

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:

Amsterdam wilde zichzelf als (handels)centrum van de wereld verbeelden.

21 maximumscore 4

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (twee van de volgende):

- ordening; toelichting: de symmetrie van de zaal/de symmetrisch opgehangen kroonluchters, of: de modulaire opbouw (onder meer in raampartijen)
- materiaal; toelichting: kostbare materialen (marmer/kristal/goud)
- licht; toelichting: veel ramen die veel daglicht toelaten/reflectie
- decoratie; toelichting: toepassing van sculptuur/guirlandes/reliëfs
- formaat; toelichting: de zaal is volumineus/groot/hoog
- ruimte; toelichting: de gelaagdheid in drieën versterkt het grootse

per juist antwoord

2

Opmerking

De scorepunten mogen alleen worden toegekend indien het juiste aspect in combinatie met de juiste toelichting is gegeven.

22 maximumscore 1

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:

Het tapijt heeft een voorstelling - de sterrenhemel - die je ook ziet bij Atlas én op de marmeren vloer.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

23 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste voordelen zijn (twee van de volgende):

- Een tapijt in delen is lichter dan een tapijt uit één geheel.
- Een tapijt in delen is handzamer / gemakkelijker te vervoeren dan een tapijt uit één geheel, of: Een tapijt in delen is gemakkelijker te plaatsen dan een tapijt uit één geheel, of: Een tapijt in delen is gemakkelijker op te bergen dan een tapijt uit één geheel.
- In geval van beschadiging hoeft niet het gehele tapijt te worden gerestaureerd/vervangen, maar slechts het beschadigde deel.

per juist voordeel

1

24 B

In de spotlights

25 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste aspecten van de vormgeving zijn (een van de volgende):

- kleur; toelichting: het monochrome karakter, of: de grauwe/donkere kleur (van achtergrond/kleding)
- ordening; toelichting: de (ingetogenheid van een) driehoekcompositie
- licht; toelichting: de terughoudende belichting (hoofd uitgezonderd)
- ruimte; toelichting: alleen geportretteerde is 'ruimtelijk' zichtbaar, van de omgevingsruimte is niks te zien.

Opmerking

De scorepunten mogen alleen worden toegekend indien het juiste aspect in combinatie met de juiste toelichting is gegeven.

26 maximumscore 4

Voorbeelden van juiste kenmerken zijn (vier van de volgende):

- Alle foto's zijn portretfoto's.
- Alle foto's zijn op eenzelfde wijze belicht.
- Alle foto's hebben eenzelfde licht-donkercontrast.
- Alle foto's zijn kleurenfoto's.
- Alle foto's hebben een donkere, monochrome achtergrond.
- Alle foto's hebben eenzelfde formaat.
- Alle foto's hebben eenzelfde lijst.
- De foto's zijn geëxposeerd als een eenheid (naast elkaar/op dezelfde hoogte/identieke belichting door spotjes).

per juist kenmerk

1

Vraag	Antwoord	Scores
27	<p>maximumscore 3</p> <p>Voorbeelden van juiste voorbereidingen zijn (drie van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – het opbouwen van het decor/het plaatsen van de rekvisieten – het bepalen en instellen van de juiste belichting – het positioneren van de figuren, of: het bepalen van hun bewegingen/houdingen/mimiek – het instellen en in werking stellen van de (wind- en regen)machines 	
	per juiste voorbereiding	1
28	<p>maximumscore 3</p> <p>Voorbeelden van juiste kenmerken zijn (drie van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Hij bevindt zich op de voorgrond van het decor. – Hij is centraal onderdeel van de (driehoekige) ordening 'De Leeuw/Wallis de Vries, Verbaan, Torenstra'. – De blikken van de anderen zijn op hem gericht. – Hij heeft een ontbloot bovenlijf (met gescheurde kleding). – Hij kijkt wanhopig. – Hij wordt aan beide zijden gemarkeerd door de twee verticale lijnen (van zuil en wand in de achtergrond), of: Zijn positie wordt geaccentueerd door de horizontale lijnen in trap en stoep. – Hij is geknield. – Hij is uitgelicht. 	
	per juist kenmerk	1
29	<p>maximumscore 1</p> <p>statisch</p>	
30	<p>maximumscore 1</p> <p>polychroom</p>	
31	<p>maximumscore 3</p> <p>Voorbeelden van juiste redenen zijn (drie van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> – Het is een eigentijds medium. – Het is doorgaans een goedko(o)p(er) medium (dan schilderkunst). – Het is een snel(ler) medium. – Foto's zijn (makkelijk) te bewerken/retoucheren. – Foto's zijn op verschillende maten af te drukken. – De originelen (negatieven) kunnen worden bewaard (en opnieuw afgedrukt/bewerkt). 	
	per juiste reden	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

32 maximumscore 1

Het antwoord dient de volgende strekking te hebben:

Met deze opdracht kregen bekende fotografen de mogelijkheid voor een langdurige expositie/een eigen (en langdurig) podium: in de gangen, trappenhuisen en de foyer van dit theater.

Een ★★★★★ diadeem

33 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist kenmerk zijn:

- intensief/tijdrovend ontstaansproces
- unicum, of: speciaal voor deze gelegenheid samengesteld

34 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste voordelen zijn (twee van de volgende):

- Sieraden kunnen worden aangepast aan de persoonlijke voorkeur.
- Sieraden kunnen worden aangepast aan de kleding/mode.
- Verschillende mensen kunnen tegelijkertijd sieraden dragen uit één collectie.
- De collectie lijkt te bestaan uit een grotere hoeveelheid sieraden, of: sieraden lijken steeds nieuw.

per juist voordeel

1

35 B

36 maximumscore 1

Voorbeelden van een juiste reden zijn:

- Zij was in 2002 de regerende vorstin, of: Zij was het belangrijkste (levende) lid van het Koninklijk Huis.
- Zij had een voorbeeld-/beschermfunctie (voor Maxima).

37 maximumscore 1

Voorbeelden van een juist antwoord zijn (een van de volgende):

- De gesloten/omvattende vorm maakt het hoofd onzichtbaar, of: maakt het hoofd 'onkwetsbaar'.
- Het (relatief) harde materiaal beschermt tegen (mogelijk) geweld/agressie, of het reflecterende materiaal toont niets van de persoon die het draagt, alleen de (eigen) omgeving.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

38 maximumscore 1

Voorbeelden van juiste argumenten zijn (een van de volgende):

- Een helm is niet een attribuut dat een lid van het Koninklijk Huis doorgaans draagt.
- Deze helm sluit niet aan bij de doorgaans officiële kleding die een lid van het Koninklijk Huis draagt.
- Deze helm sluit niet aan bij het doorgaans officiële kapsel dat een lid van het Koninklijk Huis draagt.
- De helm met diadeem is van goedkoop materiaal.
- De helm is een kant-en-klaar gekocht product.
- De helm weerspiegelt de toeschouwer.
- De helm met diadeem is een twee-eenheid, ze dragen het samen.

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in het programma WOLF.

Zend de gegevens uiterlijk op 23 mei naar Cito.

De normering in het tweede tijdvak wordt mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Als het tweede tijdvak op uw school wordt afgenomen, zend dan ook van uw tweede-tijdvak-kandidaten de deelscores in met behulp van het programma WOLF.

6 Bronvermeldingen

Met dank aan:

afbeelding 13 en pagina 7 van het magazine *Roem*,

afbeelding 14, 15 en pagina 3 van het magazine *Roem*

afbeelding 16

afbeelding 20 t/m 22 en pagina 4 en 5 van het magazine *Roem*

Ria van Eyk, Eindhoven

Koos Breukel, Amsterdam

Erwin Olaf, Amsterdam

Ted Noten, Eindhoven

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito.